

עבודת השם

כרלת "עקב"

אברך, פתח ואמר לו: אברך, אברך, מי שאין לו עושר, לא תורה ולא סחורה, צריך הוא עצה כנגד הגאווה? אתמהה!! מלך אביון במה יתגאה?... ואשר על כן הפסדים רבים נגרמים לגאותן שהרי אמרו רבותינו ז"ל בתלמוד (פסחים טו) כל המתגאה אם חכם הוא חוכמתו מסתלקת ממנו, ואם נביא הוא נבואתו מסתלקת ממנו.

ועוד אמרו חז"ל בתלמוד (בבא בתרא צ"ח) שאין דבריו של הגאווותן מתקבלים אפילו על אנשי ביתו. ובזוהר הקדוש כתוב: כשאתה רוצה לדעת אם האדם הוא ריק ואין בו תורה, סימן לדבר "שיבחו", כלומר שתמיד הוא משיב את עצמו. וזאת משום שהתורה מרובה ועמוקה כים, וככל שאדם נכנס לעובי הקורה של חכמת התורה מרגיש יותר ויותר שחסרה לו חכמה, ונחשב הוא לעם הארץ. והלא רק להבין את דברי קדשם של התנאים ואמוראים זו כבר זכות, ואילו לחדש חידושים ולבנות סוגיות כמוהם, בדורות האלו לא נמצא אדם כזה. אם כן על מה יתגאה האדם עלי אדמות בעולם השפלה הזה? ומי ששפל נעשה לבית קיבול לחוכמת התורה. וחוט של חן וחסד משוך עליו. (לבוש יס"ו)

וידעת, עס־לבבך: כי, כְּאִשֶּׁר יִיסַר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ, ה' אֱלֹהֶיךָ, מִיִּסְרֶךָ. (עקב היה) וידעת עם לבבך וגו' מזה שראית הנהגת השי"ת במדבר, שביד אחת ייסר אתכם וביד אחת ריפא אתכם, שהרעיב אתכם וגם שלח לכם חמ, מזה תשיב אל לבבך, שבשעה שהקב"ה שולח לכם ייסורים, לא כדי להתנקם בכם שולחם, אלא לטובתכם, בגלל האהבה שאוהב אתכם. כאשר ייסר איש את בנו, שאין כוונתו להתנקם בו, אלא להחזירו למוטב שילך בדרך טובים, ביד אחת מכה וביד אחת מרפאו כך ה' אלוהיך מייסרך. ביד אחת מכה ביד אחת מרפא, כדרך שנהג עמכם במדבר. ועשה לך הקב"ה כן, כדי שיתעורר ליבכם לחזור בתשובה מחטאיכם. כך אמר הקב"ה לישראל, אל תחשבו שאנהג בכם כמו עבדים. שאם אדם רואה עבדו שלא תצא טובה ממנו הוא מבקש למוכרו. לפי שאין אני מביא עליכם ייסורים אלא כדי להחזירכם בתשובה.

שכך נשבעתי שלא לעזוב אתכם לעולם. וכך אמרו לנו חז"ל, אם רואה אדם ייסורים באים עליו, יפשפש במעשיו, ויראה שמא עשה שום חטא שבגללו הוא ראוי לייסורים כדי שתהיה מידה כנגד מידה על חטא, וישתדל לחזור בתשובה, כי הייסורים ממרקים העוונות, וכשם שהמלח ממתק הבשר שמוצץ הדם שנבלע בתוך הבשר, כך מוצצים הייסורים את רתיחת הדם שהביאה את האדם לידי חטא. וגופו נעשה נקי שלא יבוא לידי חטא. וסימן לדבר, את אשר

"וְלֹא־תֵבֵיא תוֹעֵבָה אֶל־בֵּיתְךָ, וְהָיִיתָ חָרָם כְּמֹהוּ;" (עקב ו, כ"ו) הצדיק רבי יצחק מברדישוב היה אומר: המכנים גאווה אל תוך ליבו עובר ב"לא תעשה" של "ולא תביא תועבה אל ביתך", שהרי אין לך תועבה מתועבת כגאווה, ומקרא מלא הוא (משלי ט"ו, ה): "תועבת ה' כל גבה לב". והלא דברים קל וחומר: ומה המכנים גאווה לתוך ביתו כך, המכנים גאווה לתוך ליבו על אחת כמה וכמה.

ומעשה באברך אחד שבא אצל רבו, ונפשו בשאלתו, שייתן לו עצה איך וכיצד להילחם במידת הגאווה. שאלה גדולה שאלת בני אמר לו הרב שב והמתן עד שיכנסו גדולי מעשה. משיב והמתין נכנס אדם אחד ושטח בקשתו לפני הרב: בתו התארסה, עם בחור הגון בן טובים, אך אין בידו צרכי החתונה שיעלו לפחות כמה מאות זהובים. פנה הרב לאברך הממתין: תן נא למסכן זה שלש מאות זהובים, ילך וישיא את בתו בשעה טובה ומוצלחת. עני אני השיב האברך אין בידי פרוטה שחוקה. לאחר שעה מועטת נכנס ה"מורה הוראה" שבעיר, שאלה חמורה באה לפניו, דין קשה מאד שאין בידו לפותרו.

רצוני לשמוע חוות דעת קדשו של רבינו. ישאל כבודו שאלתו מהאברך היושב אתנו כאן. רבי התנצל האברך כמבוויש עדיין לא מלאתי כרסי בש"ס ובפוסקים ואין בידי להורות בשאלה כה חמורה. שוב עברה שעה קלה. נדחק ונכנס אחד מן הסוחרים הגדולים. רבינו אומר הסוחר נסתבכתי בדין ודברים על דבר עסק גדול שהיה לי עם פריץ פלוני ואינני מוצא ידי ורגלי. אנא ילמדני נא עצה ותושייה איך להיחלץ מן המיצר. פנה נא אמר לו הרב לסוחר הנבון לאברך זה היושב עמנו, שהוא יעזור לך בעצה טובה. אני נאנח ונגנח האברך אינני בקי ביותר בהוויות העולם ולא נהירים לי שבילי המסחר. אותה שעה נתן הרב עיניו באותו

19:14	כניסת השבת
20:15	צאת השבת
19:34	שקיעה
20:46	ר. תם
6:03	הנץ

הפטרה: "ותאמר ציון"

יאהב ה' יוכיח, שמיסרו בייסורים להדריכו בדרך הישרה. ויש ייסורים באים על גופו של אדם, ויש מחמת נכסיו שהקב"ה לוקח ממנו. ויש שבאים הן בגופו והן מחמת נכסיו, שבא לידי חולי וממונו בלה, עד השיעור שגזרו עליו, גם מחלתו כשיעור הגזרה שנגזרה עליו, מתרפא. ויש שבא לידי עניות, ייסורים אלו קשים מכולם.

ומעשה היה ברב הונא שהחמיצו לו ד' מאות חביות של יין. נכנסו חכמים לבקרו ואמרו לו, יפשפש מר ויראה על איזה עוון בא לו הצער הזה. שוודאי הדבר אם נחמצו לו ד' מאות חביות ממין אחד, מן השמים בא לו הנזק על שום צער. אמר להם רב הונא, וכי אני חשוד בעיניכם בחטא. אמרו לו וכי חשוד הקב"ה לעשות דין בלא דין. ובוודאי עשית עבירה שבגללה נחמצו לך חביות היין. אמר להם רב הונא, איני יכול להיזכר בשום דבר, שמא אתם יודעים דבר. אמרו לו, שמענו שאין מר נתן לאריסו חלק מן הזמורות היוצאים מן הנפנים כשבוצרים אותם. שהדין הוא כשם שהאריס לוקח חלק בענבים כן לוקח

חלק בזמורות. אמר להם רב הונא, הוא קדם ולקח ממני, שהוא לקח הכול והניח לי מעט. אמרו לו: הם גונבים, אבל אין מר צריך להחזיק דבר נגוב ברשותו. וקיבל על עצמו לתת לו חלקו. יש אומרים שנהפך החומץ ליין. ויש אומרים שעלה מחיר החומץ ונמכר במחיר היין. ויש לכם לשאול, כיצד היה סבור רב הונא שהקב"ה עושה ח"ו דין בלא דין. ויש ומר שהיה סבור שפעמים הקב"ה שולח ייסורים לצדיק לכפול לו שכרו בעוה"ב, או שיכפר על דורו. אבל הם ידעו בעוון זה ולכן אמרו לו לבדוק במעשיו. וזה שיש לפשפש במעשים ולא די בתשובה סתם, כי על כן עוון יש תיקון ותשובה משלו. ולכן יפשפש לידע דרך התשובה. ומתוך האהבה שאוהב הקב"ה את ישראל, הוא מייסרם בייסורים להיפרע מהם כל יום מעט, שבשעת מותו של אדם יהיה נקי וטהור מן העונות, ושלא תהיה מידת הדין מקטרגת עליו. וזהו שאמר הכתוב: "רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על כן אפקוד עליכם את כל עונותיכם" (עמוס ג), היינו הקב"ה מייסר אותנו כאן בעולם הזה על כל עונותיו.

סיפור בהמשכים "צופה בנשמות" חלק א.

הבחור היה נרגש מאוד לקראת הנסיעה המיוחלת אל הרבי מליובאוויטש. באותה עת, בשנת תשל"ג, טיסה לניו-יורק לא הייתה דבר שבשגרה וההתרגשות הייתה גדולה. הרב שבתאי סלביצקי, כיום שליח הרבי באנטוורפן שבבלגיה, סיים אז שלוש שנות לימודים בשיבת 'תומכי-תמימים' בכפר-חב"ד, ועמד לנסוע לשנת לימודים בחצר הרבי. את ההכנות לנסיעה עשה בבית הוריו בתל-אביב. שבתאי סיפר לשכניו ולמכריו על נסיעתו, והציע להם לשגר באמצעותו מכתבים לבקשת ברכה מהרבי. מפעם לפעם נשמע צלצול בפעמון הבית ועוד מכר בא למסור מכתב הממוען לרבי. הוא כבר עמד לסגור את מזוודותיו לקראת הטיסה כאשר נשמעה דפיקה בדלת. עמד שם שכן ושמו אפרים גולן, מהנדס במקצועו. התברר שבעת האחרונה הוא סובל מבעיה בעמודי השדרה. הוא נבדק בדיקות מקיפות אצל רופאים מומחים, אך הם לא הציעו פתרון לבעיה. "שמעתי שאתה נוסע אל הרבי מליובאוויטש", אמר האיש. "רציתי לבקש ממך להזכיר אותי לפני הרבי, שיתפלל לרפואתי". שבתאי שאל את האיש ל שמו ולשם אימו, כמקובל בבקשת ברכה, והאיש השיב כי שמו אפרים בן דבורה. בגלל הלחץ של ההכנות האחרונות לנסיעה לא טרח שבתאי לרשום את השמות, והאמין כי יזכור אותם. הוא הבטיח לאיש לבקש ברכה בעבורו. הנסיעה עברה בשלום. שבתאי הגיע אל בית-מדרשו של הרבי, ועתה הוא מתכוון לכניסתו ל"יחידות". כנהוג, הוא מעלה את בקשותיו על הנייר, ואת הדפים האלה ימסור לרבי בהיכנסו אל חדרו. דברים רבים יש לו לכתוב. עד מהרה הוא מגלה כי כבר מילא שבעה עמודים. הוא חש אי-נוחות להטריח את הרבי בקריאת המכתב הארוך, ולכן הוא יושב לכתוב מחדש את מכתבו, בתמציתיות ובקיצור. סוף-סוף סיים. עתה בידו שלושה עמודי פוליו מלאים שורות צפופות. הוא מרגיש מוכן להיכנס אל הרבי. ופתאום הוא נזכר בבקשתו של מר גולן, השכן מתל-אביב. "כיצד יכולתי לשכוח?", כעס על עצמו. שבתאי ישב לכתוב את שמו של האיש, אך התקשה למצוא מקום פנוי בדף. רק בסוף העמוד האחרון מצא מקום ריק לציון השם ותוכן הבקשה. אך אבוי, הוא זוכר את שמו של האיש, אולם את שם אימו אין הוא מצליח לזכור. באיין-ברירה נהג כפי עצת חכמים, לכתוב את שמה של הראשונה בארבע האימהות, שרה אימנו, כשם האם. הוא נכנס לחדרו הרבי ומסר בידו את המכתב. הרבי, כדרכו, קרא את מכתבו במהירות בלתי-נתפסת, ומיד החל לענות על כל שאלותיו, על-פי הסדר שכתב. **ההמשך יבוא!**

פנית ההלכות "דין כיבוד וניקוי הבית"

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ה.

ג. מים שנשפכו על גבי שיש מטבח, אף שהשיש מחובר לקרקע מותר להדיחו ולנגבו במגב גומי, אך כשמשתמש במטלית מיוחדת לניקוי, שאין מקפיד עליו לסוחטו, מותר לקנח בו השיש או הכלים, אך יעשה כן בנחת, לא בחוזקה באופן שבא לידי חסישה. (ילקוט"י שם. משגיב סי' שב ס"ק נט)

ד. לול של תרנגולים שיש צורך לשפוך מים על גג הלול כדי לקרר את הלול בימי חום כבדים, להגן על העופות שלא ימותו מן החום, ושפיכת המים נעשית על-ידי ממטרה מעל גג הלול, אין להתיר לפתוח את הממטרה בשבת, אלא אם כן המקום מרוצף במרצפות, והמים לא נשפכים על זרעים או על צמחים. ואם רוצים להפעיל את הממטרות על-ידי שעון שבת, כיון שבני ביתו יודעים שהממטרות פועלים על-ידי שעון שבת, וכל החשש הוא מפני מראית העין של האורחים, כל כהאי גוונא לא חיישינן למראית העין. (ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד טו)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat_asef@gmail.com כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"